

УКРАЇНА
ОДЕСЬКА ОБЛАСНА РАДА

РІШЕННЯ

**Про звернення депутатів Одеської обласної ради
до Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України
та голів територіальних громад Одеської області
щодо соціальних та економічних загроз,
пов'язаних з катастрофічною демографічною кризою**

Відповідно до статті 43 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», обласна рада

ВИРІШИЛА:

1. Звернутися до Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України та голів територіальних громад Одеської області щодо соціальних та економічних загроз, пов'язаних з катастрофічною демографічною кризою (звернення додається).

2. Направити дане звернення до Голови Верховної Ради України, Прем'єр-міністра України та голів територіальних громад Одеської області.

Голова обласної ради

Григорій ДІДЕНКО

06 червня 2025 року
№ 785-VIII

Додаток
до рішення обласної ради
від 06 червня 2025 року
№ 785-VIII

ЗВЕРНЕННЯ
депутатів Одеської обласної ради до Верховної Ради України,
Кабінету Міністрів України та голів територіальних громад
Одеської області щодо соціальних та економічних загроз,
пов'язаних з катастрофічною демографічною кризою

Широкомасштабна війна рф проти України призвела до катастрофічних демографічних наслідків. Як відомо, за останніми показниками у 2024 році коефіцієнт народжуваності в Україні становив 0,7 у той час, коли для нормального демографічного розвитку він має становити 2,7. Більшість відомих світових аналітичних організацій за свіжими дослідженнями визнали, що показник смертності в Україні найбільший, а показник народжуваності найменший на планеті. До того ж, за даними ООН, понад 8 мільйонів українців (передусім жінок і дітей) стали біженцями по всьому світу тільки за останні два роки. У цей же час сотні тисяч українських чоловіків гинуть та зазнають каліцтва, захищаючи нашу землю. Діти залишаються без повноцінної батьківської опіки, підпадають під деструктивний вплив соціальних мереж та небезпечного оточення, втрачають можливість досягти щасливого майбутнього. Українська нація продовжує стрімко старіти. Ще до війни Україна входила до 30 «найстаріших» країн світу за часткою осіб віком понад 60 років. На фоні наслідків війни такі негативні соціальні явища як дитяча наркоманія, алкоголізм, підліткова злочинність, ігроманія, тютюнопаління, залучення до суїцидальних груп набувають нових загрозливих форм та статистичних показників. Щорічно підлітками скоюються тисячі злочинів, третина з яких тяжкі та особливо тяжкі. За даними неофіційних джерел в Україні понад 2 мільйони наркозалежних, при тому, що за висновками ООН країна, в якій більше 7 % населення вживають наркотики, приречена на деградацію та занепад.

У той час, коли в умовах сучасної світової економічної моделі людський капітал становить найвищу цінність як джерело креативних та інноваційних економічних рішень, Україна стрімко скочується в катастрофічну демографічну кризу, втрачаючи свій людський капітал, без якого неможливе ефективне післявоєнне відновлення та подальший соціально-економічний розвиток.

До вищезазначених процесів втрати українського людського капіталу додається поки що непомітний, але не менш загрозливий процес інтеграції в правове поле України визначень та понять, які при глибокому вкоріненні можуть також значно вплинути на посилення демографічної кризи та економічного занепаду. Відхід від історичного розуміння гендера як роду, який створюється чоловіком та жінкою, до поняття соціально закріпленої ролі, поведінки, діяльності і характерної ознаки, яке певне суспільство вважає

належним для жінок та чоловіків, та введення зазначеного визначення у правове поле України також буде мати свій негативний вплив на зменшення народжуваності.

Не зменшуючи роль ратифікованої Верховною Радою України в 2022 році Конвенції Ради Європи про запобігання насильству проти жінок і домашньому насильству та боротьби з цими явищами, більш відомої як Стамбульська конвенція (далі – Конвенція), як європейського механізму протидії всім формам насильства, необхідно визнати, що введення зазначеного тлумачення гендеру в юридичне поле України в умовах війни та катастрофічної демографічної кризи є поспішним рішенням. Так, статтею 14 Конвенції визначено зобов'язання для сторін Конвенції забезпечити включення адаптованого до рівня розвитку учнів навчального матеріалу, у тому числі з питання нестереотипних гендерних ролей. Зазначене зобов'язання зменшує традиційне значення для українських школярів поняття біологічної статі та посилює штучну зацікавленість до різноманітних гендерних ролей, яких вже сьогодні більше 300.

Отже, у разі широкомасштабної реалізації зазначеного зобов'язання Україною як стороною Конвенції існує висока вірогідність посилення втрати людського капіталу з причини нав'язування українській молоді гендерних ролей, які не передбачають народження дітей та збільшення кількості української нації.

Розуміння принципової важливості людського капіталу як головного механізму економічного розвитку на зламі старого та нового технологічного укладів обґрунтувало рішення нашого головного стратегічного партнера щодо відмови від гендерної ідеології. Одним із перших державних рішень нової адміністрації Сполучених Штатів Америки став наказ щодо юридичного визначення тільки двох біологічних статей – чоловіка та жінки, що стало позитивним сигналом для початку аналогічних змін у країнах західної цивілізації та переходу від ліберально-гендерної політики до консервативної.

Водночас в Україні діють одні з найкращих національних законів щодо протидії домашньому насильству, у тому числі закони України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» та «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків», які й так вже впроваджують ефективний механізм правового регулювання зазначеної проблематики.

Враховуючи вищезазначене, для забезпечення післявоєнного економічного відновлення та подолання демографічної кризи Урядом України за підтримки українського суспільства має бути розроблена та реалізована політика всеохоплюючої підтримки української сім'ї, материнства та батьківства, впровадження в освітній процес програм з підготовки до подружнього життя, створення належних медичних, соціальних та інших умов для підтримки жінок під час вагітності та у післяпологовий період тощо.

Всі суспільно-політичні процеси, які погіршують демографічну ситуацію в Україні та знецінюють тисячолітнє морально-духовне надбання Українського народу мають бути політично та законодавчо позбавлені деструктивного впливу.

З огляду на викладене вище пропонуємо:

Уряду України та Верховній Раді України:

- розробити та запровадити дієві послідовні механізми профілактики та протидії явищам, зазначеним у зверненні, що несуть руйнівний вплив на інститут сім'ї та сприяють зростанню демографічної кризи в Україні;

- розробити та забезпечити реалізацію державної політики розвитку української сім'ї та підвищення народжуваності шляхом створення Міністерства у справах сім'ї, затвердження відповідних нормативно-правових актів та державних програм;

- провести юридичний аналіз Конвенції на відповідність чинному національному законодавству та зробити офіційний юридичний висновок щодо наявності чи відсутності протиріч та оприлюднити його для українського суспільства;

- у разі встановлення факту достатності чинного національного законодавства для забезпечення захисту жінок від усіх проявів насильства порушити питання щодо денонсації Конвенції;

територіальним громадам Одещини:

- забезпечити розробку, підтримку та реалізацію програм і проєктів щодо покращання демографічної ситуації, підтримки молодих сімей, популяризації та захисту сімейних цінностей;

- ініціювати створення у медичних та соціальних закладах Одещини спеціальних просторів для надання морально-психологічної, медичної та протягом матеріальної підтримки жінкам у період планування та протягом вагітності і у післяпологовий період;

- підтримувати впровадження в освітній процес програм духовно-морального виховання та підготовки дітей і молоді до подружнього життя, розуміння та прийняття історичних цінностей Українського народу.